

Zakaj in kako se nam je združiti?

Kmet je temelj in jedro državi; on vse redi; on daje cesarju vojakov, največ in najboljših vojakov — drugi stanovi jih dajo sorazmerno malo. Kmet prekvašuje tudi mesta: »Mesta so žrelo človeškega rodu«, trdi z vsaj pravico Rusó; izkvarilo, zničilo se bi, izslabelo bi mestno prebivalstvo, če bi neprinehoma ne pridohajal mlad in krepak rod s kmetov in mu ne vliival zmirom novih močij. Kmetiški ljud je čil in zdrav in miroljuben, starodržen, ne novotársk — in zato steber vsakršnemu redu. Nikdo ni toliko navezan na svojo zemljo in svoje domovje, nikdo ni toliko vdan sv. veri. Brez poljedelstva bi morali do malega vse potrebščine dobivati s tujega, bili bi torej zavisni; kaj bi bilo, če bi nam ob kakej vojski zaprli meje?! Slabo za državo, če bi ta stan izginol; ko je pri Rimljanih zamrlo kmetištvo, podobno kakor zamira sedaj pri nas, zahirala je vsa država in dohiral precej v kratkem.

In vender, kdo se kaj meni za poljedelce? Ali se je sploh že kaj znanega zgodilo ali vsaj ukrenólo zanje v vseh zadnjih treh ali štirih desetletjih, kar imamo ustavo? Vsem se kolikor toliko vzvišujejo dohodki, vzboljšuje življenje, ubogega oratarja se pa spomnijo samo milosérni davkovci. In kak krivičen volilni red imamo še vedno, ob časih »jednakiosti«! Mestnikov ima samo 30.000 jednega poslanca, a kmetov zastopa celih 145.000 jeden sam poslanec; če se torej potegujejo za poljedelca jeden cel zastopnik, poteguje se jih za meščana pet! Ali je to kam podobno? Potem pa bodi kmetič steber državi!

Toda vkljub tej nepravilnosti, vkljub tej zastarelej volivosti bi se dalo doseči razno-kaj, če bi vsaj ti njih zagovorniki resnobno hoteli. Ker je velika večina v Avstriji še zmirom poljedelca, imeli bi njih izbranci še vender mogočno besedo, zlasti ker bi se jim pridruževali tudi drugi razumno misleči poslanci, v mnogih ozirih posebno veleposestniki, s katerimi skupaj bi imeli že večino. Toda Wolfu in podobnim »možem« se kaj takega niti sanja ne. In naši domači?

Ne zameri se mi, da odkrito in očito jedno izpregovorim. Močno treba jo je kedaj izreči, zdi se mi, da prav treba že sedaj. Naši poslanci imajo premalo velikih, daljesežnih zamislij. Gotovo je potrebno, da se po slovenskih krajih priskrbé slovenski pečati, slovenski napisi na poštah, sodiščih itd.; še bolj potrebno, da se nam pripravijo srednja učilišča, da se nam dajo uradniki, ki nas bodo umeli in z nami sočutili, da bomo mogli imeti vanje zaupanje. A prvo potrebno, krvavo potrebno je, da gospodarsko ne propadamo, temveč da se vzboljšamo. Ves narodni boj je prav za prav do malega samo gospodarski boj. Kaj pomaga, če je kdo še toliko navdušen rodoljub, če je pa na vse strani zadolžen? Glasovati mora, kakor mu drugi zapovedujejo. Jasno in glasno izjavljam, da se mi zdi mnogo važnejši za Slovenstvo kmet-nemčur, ki je pa trden. Prav za prav je itak Slovec, če prav trdi, da ni, iz svoje slovenske kože vendar ne more skočiti; nemški govoriti pa tudi malokaj ali nič ne zna. Če se njemu ne bo prej ali slej poravnala pamet v glavi, bo se gotovo njegovim otrokom — in nastane nam dober jez proti sovražnemu navalu. Ne toliko nepoznanje ali zaslepljenost, gospodarska zavisnost nas mori. Če ta preneha, dali se bodo ljudje že preučiti brez posebne težave. Skrbeti je tedaj najprej in najbolj, da gospodarsko ozdravimo. Če se utrdimo v tem oziru, zahtevali bomo lahko mogočnejše in hitreje dosegli. Ali je pa že kateri naših štajarskih zastopnikov v tej stvari kaj prida storil ali vsaj — govoril? N. pr. kako bi se zadolženci razdóžili, kako bi se odpravilo tekmarstvo s tujim žitom in razlikarstvo (diferenčne igre na borsi), kako treba je, da se združimo, in na kak način

se to napravi...? Koliko se jih sploh ne prikaže z lepa svojim volilcem; treba je to javno povedati, ker mej ljudstvom po raznih krajih šumi. In poslancu je govoriti mnogo laže in hvaležneje nego komu drugemu; njegova beseda je pomenlivejša in učilivejša; on ima prostejšo roko in svobodnejši jezik. Misli, delotvorne misli se morajo zanesti mej ljud, razložiti in obrazložiti se mu, da se jih z vnevoj oprime; to poživi vse naše delovanje in prizadevanje. Toda pravo delovanje prepūščajo drugim, menj pripravnim močem, sebi pa pridružujejo — glasovanje v zbornicah!

Videli smo, kako poljedelstvo propada, kako se kmetu za kmetom ostrasljivo naglo prodražba posestvo. Pokupijo jih posebno radi bogatejši plemenitaši in denarni mogočnjaki — kapitalisti; zakaj zemeljno imetje je najgotovješe. Ne bodem te mučil s številkami — ogromno sveta so že nakupili na ta način; izginole so cele vasi, na stotine in stotine kmētišč. Godi se, kakor se je svoj čas na Angleškem. Ti bogataši obdelujejo kolikor mogoče vse s stroji. Rok ne potrebujejo mnogo, in še te samo nekoliko časa, potem jih pa odpošljejo — stradat. Še raje pa zasade velike gozde, v njih zaredé divjad, in kjer se je prej slišalo veselo petje koscev in ženjic ali mukanje pasóče se živine, letajo srne in jeleni, da jih v šalo in zabavo loví kak lehkóživce. Tudi v naše slovenske pokrajine so se že močno zajeli taki bogataši. Pred kratkim je n. pr. pisal »Süden«: Sodnji okraj Zelezna Kaplja na Koroškem obsega pet žup (Jár), in sicer Jezersko, Koprivno, Obirsko, Rebrca in Kapljo. Svet je gorat, donaša malo; baviti se je torej kmetu posebno z govedarstvom in gozdom. Ker se pa davki toliko hitro množé, ne more vzdržati svojega posestva; prodá ga velikemu posestniku. Ta sili svoje nove sosede, druge, še samostojne kmete, da morajo ograditi svoje zemljišče. Nastane prepír, tožba. Kmet navadno zgubiva; nazadnje se naveliča: prodá svoj svet. Mogočnjak ga pogozdí. Čez nekaj desetletij je tam sama hosta in divjad in nikdo ne bi spoznal, da so bila kedaj na tistem kraju kmētišča. Največ selišč pokupi grof V. Thurn-Valsassina: samo v župniji Zelezni Kaplji si je prisvojil 31 posestev z 1843 hektari. Drugi podobni kupci so nakupili v isti fari 23 lastnin z 1968 hektari. Na sličen način gre drugod. »Če pojde to tako dalje, premine do cela v malo desetletjih vse kmetištvo na Koroškem«. In »Slovenski list« piše s Koroškega: »Tudi skriti gorjanski kmet ne more mirno živeti na svojem posestvu, tudi na njega preži nenasitni, samopašni tujec. Obširni gozdovi, ki se razprostirajo na južnem bregu Drave gori do temena visokih Karavank so po največ že last bogatih nemških baronov, grofov in knezov. Tu so njih obširna lovišča, kjer grajščaki gojí kmetom v škodo različno divjad in prežé na posamezne, v njih lovskem okraji bivajoče kmete. Mnogokateri kmet se je že zapletel v zvičajno nastavljene mu zanke... V Rožnej dolini že gospodarijo baron Helldorf, knez Lichtenstein in drugi mogočni lovárji«.

Tako se godí drugod, tako pri nas, v ogromno škodo naše narodnosti in sv. veri, a v veliko kvaro tudi redu in miru v državi. Že v samo srce Slovenije se je zalegla ta kal razpada in propada: Na prekrasnem Gorenjskem si je kupil berlinski Jud velebogataš baron Born nekaj planin. In sedaj dela kakor drugi take vrste ljudje po vseh avstrijskih in nemških deželah: prireja si velikansko lovišče, zabranjuje okoljnim kmetom pašo po pašnikih in gozdih, koder so imeli pravico že od nekedaj, zavira in zapira jim pota in steze na njih lastne planine, s kratka: nagaja in sitnári jim na vse načine, da bi jih z raznimi zvičajami in zavijačami in z neprestanimi tožbami prisilil, da bi mu prodali svojo rodno zemljo. Taki so vzroki, zakaj da peša planinarstvo in prej toliko cvetoča živinoreja. Prejšnje

čase, zatrijeval je poslanec župnik Ažman, ki je sam v tem prizadet, »imel je navadni kajzar ob gorenjskih planinah po 8 do 10 goved, kmet po 15 do 19 krav, 3 do štiri konje; sedaj ima kmet le samo še 4 do 10 repov, kajzar komaj dve kravi«. In govedarstvo je bil najboljši, rekel bi, jedini pravi dohodek. A na škodi je tudi polje: ker ni več dovolj gnoja, ne rodi več toliko. Kam pridemo, vprašujem spet, če se vse to ne preuravná? Ali ne tjá, kjer so na Angleškem žé, da bo namreč pravo kmetištvo preminulo, da bode vse zemljišče v rokah nekaterih plemenitašev? Pomni dobro, da je pri nas kapitalizem, ki je to že dokončal na Angleškem, pri nas vladati še le dobro začel! Če se nam pa zajé nekaj velebogatinov v našo zemljo ter nam jo s prej omenjenimi sredstvi pokupi, potem pa zbogom slovenska domovina, zbogom slovenski narod! Vsi vladni ukazi, vse ministerske naredbe, vsi naši napori — še celo slovenski pečati in slovenski napisi na javnih poslopih nam ne bodo nič več pomagali. Zatorej spet kličem: Na delo, da se gospodarsko združimo in utrdimo!

J. M. Kržišnik.

Sv. Lenart v Slov. gor. — Ono nedeljo je bilo, ko smo polagali temelj političnemu gibanju v šentlenartskem okraju. Veliko število odličnih slovenskih kmetov se je zbralo v našem trgu, ki so vrlo sodelovali pri ustanovitvi »katoliškega političnega društva«. Skrajno neugodno — deževno — je bilo vreme, a naš kmet se tega ne vstraši; vaje je vsega neugodnega. Kar najprisrčnejše pozdravi gosp. predsednik osnovalnega odbora došle zborovalce, kliče jim odkritosérni »dobro došli« ter predstavi poslanca g. Fr. Robiča. Nató dá besedo benediškemu gsp. kapelanu, kateri razpravlja na dolgo in široko namen in pomen političnih društev v obče, ter »kat. političnega društva za okraj Sv. Lenart« posebej. Zlasti omenja raznih volitev, kakor v občinski in okrajni zastop, v krajni in okrajni šolski svet, v deželni in državni zbor ter točno iz italijanske, francoske in avstrijske zgodovine dokaže, kako šibo si spleta ljudstvo, ki voli slabe poslance v razne zastope. In da pridejo v omenjene zastope dobri zastopniki, ima skrbeti politično društvo. Toda to ni edini namen društva, ono mora tudi zraven političnega izobraževanja razširjati gospodarstvo, vzbujati narodno zavest, braniti narodne in državljanske pravice; torej zlasti pospeševati duševne in materijalne koristi slov. naroda v državnih, občinskih, cerkvenih šolskih, gospodarskih in družbinskih zadevah.

Čudili smo se govorniku, ki razpolaga s tako močnim in vstrajnim glasom, dási kot duhovnik mora ravno ta dan že od ranega jutra vedno govoriti. Poslušalci so bili trdno prepričani, da je kat. politično društvo neobhodno potrebno za naš okraj, kar so tudi pokazali dejanski s tem, da so se skoro vsi dali vpisati ter plačali društvenino. Predsednikom smo si izvolili enoglasno preč. g. dekana J. Jurčiča, ki naj bo kakor je vodnik celega okraja v dušnem ali cerkvenem oziru, tudi naš vodnik v političnih zadevah. Drugi odborniki so naslednji: podpredsednik: Fr. Mursič, kaplan pri Sv. Benediktu; tajnik: E. Trstenjak, kaplan pri Sv. Ani; blagajnik: K. Gorjup, okrajni in posojilni tajnik; knjižničar: Fr. Rop, župan v Lormanju; drugi odborniki so: č. g. J. Pajtler, župnik pri Sv. Rupertu, Fr. Wella, veleposestnik in načelnik okrajnega zastopa, Fr. Zupe, veleposestnik pri Sv. Benediktu, J. Roškar, veleposestnik pri Sv. Juriju, M. Šuman, veleposestnik pri Sv. Lenartu, Anton Vogrin, veleposestnik pri Sv. Trojici, Mat. Rola, veleposestnik pri Sv. Trojici in J. Drozg, veleposestnik v Šetarjevem. Kdo s ponosom ne bere teh imen? Same odličnjake so postavili društvu na čelo!

Gosp. poslanec Robič radostno pozdravlja novo društvo, da brani slovensko zemljo, slovensko mejo. Zatem natančneje govori o sedanjem političnem položaju. Omenja nagodbe z Ogersko in pripomni, da naša vlada

pri tej pogodbi ni popolnoma odnehala, kakor krivo pišejo nekateri listi. Ko bi pa zboroval državni zbor, bi se nagodba rešila ugodneje, a nemški poslanci so prepredili vsako zborovanje; zato se je nagodba rešila po § 14. Nadalje omenja predrznih zahtev štajarskih Nemcev, vsled katerih, če bi se uresničile, bi morali slovenski štajarci polagoma popolnoma izginiti; govori tudi o velikih krivicah, ki se nam godé od strani deželnega zbora, ki nas Slovence noče poznati. Ko omenja vrli poslanec, da se mu je posrečilo davek na vinogradih znižati na 40%, donela mu je nasproti občna pohvala. Govorec še v drugih krivicah, ki jih moramo trpeti od deželnega zbora, odbora, sploh od deželne vlade v Gradcu, vsklikne poslanec: torej proč od Gradca! To bi ti moral slišati, kako je zagromelo po dvorani: »da, proč od Gradca!« Poslanec je žel občno pohvalo, zborovalci so mu izrekli vsestransko zaupanje. Sklenili ste se enoglasno resoluciji: proč od Gradca in o regulaciji Pesnice. Kako skrbna je za nas nemška vlada, kaže že to, da že od l. 1803. namerava regulirati Pesnico. Došlo nam je tudi več pozdravov, med temi so n. pr. iz Radenc, kjer je bilo zborovanje o kmečki zadrugi; jako milo nas je pozdravil v posebnem pismu neki kmečki mladenič iz Kozjega, ki je ud tamošnjega polit. društva, med tem ko se nas društvo ni spomnilo. Nad vse navdušen in prisrčen pa je bil pozdrav, katerega nam je poslal g. F. Gomilšak, tajnik kat. jareninskega političnega društva in ki sklepa z besedami:

Zivi torej novo društvo,
naša zveza naj živi!
Naj Slovence vse obmejne
k delu novemu vzbudi!

Da, vzbudili smo se k novemu delu in trdno sklenili postati delavni udje novega društva. Predno smo se razšli, spomnil nas je predsednik duhovskega in deželskega našega Očeta — papeža in cesarja, katerima so zadelni mogočni »živio«-klici.

Iz Marnberga. (Kako se tukaj omejujejo naše pravice!) Za nedeljo 2. julija skliče g. Brus političen ljudski shod, h kateremu sta prišla iz Gradca dva nemška govornika in eden slovenski iz Celja. Ljudstva je tudi prišlo lepo število. Ob treh se bi imelo zborovanje pričeti, pa komaj pol drugo uro poprej dobi sklicatelj po občinskem slugu prepoved od g. Zoffa.

Vzrok, zakaj se je shod prepovedal, je bil ta, da je bojda c. kr. okrajno glavarstvo dobilo naznanilo shoda še le dne 30. junija ob 10. uri. Vloga na glavarstvo je namreč šla iz Marnberga že dne 28. junija in sicer v rekomandovanem (priporočenem) pismu. Navadna pisma še ne potrebujejo iz Marnberga v Slovegradec enega dneva, ker je zelo ugodna in nagla poštna zveza. Iz tega je tedaj razvidno, da pri gospodu Zoffu ali pri pošti ni vse v redu, kadar prihajajo naznanila za shode.

Pa to bi še naj bilo. Stvar se je še pozneje bolj razjasnila. Ko namreč sklicatelj še le ob pol dveh dobi prepoved za javen političen shod, povabi svoje znance in prijatelje, da bi se v smislu § 2. druž. zbor. zakona v zaupnem shodu nekoliko pogovarjali, in izroči povabljenim na ime glasoče vabilne listke. Pa čujte in strmite! Orožniki pokličejo ob treh sklicatelja in rečejo, ako povabljenici ne zapustijo zasebnega stanovanja gosp. Klubučarja v prvem nadstropju, bodo sklicatelja zaprli in krémo, ki je spodaj, tudi dali zapreti. Sklicatelj naznani to povabljenim zbranim gostom. Takoj gre večja deputacija k orožniškemu vodju, med njimi dr. Schöppel, državni poslanec Kurz in dr. Karlovšek in večkrat povdarjajo, da imajo pravico se v zaupnem shodu pogovoriti. Orožniki pa pravijo, da imajo od zgoraj povelje, ako povabljeni dvorane ne zapustijo, da jih z orožjem prisilijo.

Povabljeni se udajo, in gredo v gostilniške prostore g. Klubučarja.

Na to se je napravil zapisnik o teh dogodkih in državni poslanec g. Kurz in dr. Schöppel pojmeta naravnost k ces. namestniku, da mu stvar pojasnita in razložita zatiranje tukajšnjega prebivalstva.

V krčmi napije g. dr. Karlovšek s čašo piva v roki marnberskim Slovincem in izraža večkratni živio našemu priljubljenemu cesarju. Pa takoj stopi pred gosp. doktorja orožnik in pravi, da ne sme nič govoriti. Dr. Karlovšek se predstavi, zahteva tudi ime od orožnika in mu naznani, da ga bo tožil radi razžaljenja časti. Zakaj bi se v Marnbergu ne smela zdravčka napiti niti preljubljenemu našemu vladarju?

Kadar se pa »Wacht am Rhein« po trgu prepeva, takrat pa se nihče ne gane. Le pravega domoljubja bi Slovenec ne smel kazati! Le počasi, bomo že našli pravico! Zatirati se nikakor ne damo!

Iz Brežic. (Volitve v okrajni zastop.) Za stalno sem pričakoval, da Vam pošlje Vaš najnovejši dopisnik, baron Moškon, natančneje poročilo o naših volitvah v okrajni zastop; a zastoj sem preobračal list, ni ga bilo. Primoran sem toraj jaz prijeti za svoje skrhanó pero. — Za našo zmago je bilo odločilno veleposestvo. Glasovalo je 10 nasprotnikov in 11 naših, kajti mesto in kmečke občine volijo enako število zastopnikov (12). Treba je bilo mnogo truda, mnogo požrtvovalnosti. Ne bom našteval imena tistih, ki so si stekli največ zaslug; to pa moram reči; vsi se oziramo s hvaležnostjo vanje, kot prvoboritelje našega okraja za slovensko stvar. To so možje, katerim so geslo Slomšekove besede: za narod malo govoriti a mnogo storiti. Slava jim!

Tudi nasprotniki niso mirovali. Posebno gibčen je bil baron Moškon. Ko je videl, da je ves trud zaman, ponudil je Slovincem kompromis (pogodbo), opirajoč se na jako tehten razlog. Utegnila bi se, rekel je, kteremu Slovincu v zadnjem trenutku vlti kri iz nosa, in ne mogel bi k volitvi. Res nevarno, a zopet čudno; se li nasprotnikom to ne bi bilo moglo pripetiti. Gospod baron mora res misliti, da oni, ali nimajo več krvi, ali ne nosov, ali pa, da imajo v glavah kako snov, ki zabranjuje, da kri po njih ne more krožiti. Ko je bila volitev dovršena, se je baron Moškon vračal ves potrj na svoj dom, po poti pa jemal slovo, ne od fantov in dekličev, kakor pravi narodna pesem, temveč od cestinarjev. Kdo je pri tem več solz prelil, to še ni dokazano. Baron Moškon je, da še to omenim, jako muzikaličen; zna namreč neznansko lepo žvižgati. Po zadnjih volitvah pravijo, da »fiučka« celo druge »viže«. Ako bi to ne bilo res, pa naj pošlje v prihodnjo številko popravek.

Kje je državni pravdnik? Marburgerca št. 53, imenuje na drugi strani katoliško cerkev »en gros-Weltverdummungsgeschäft.« Kadar mi potipljemo malce prijatelja Pistorja, naenkrat položi državni pravdnik svojo roko na naš tilnik, a kadar nemški list psuje katoliško cerkev, kje pa ostane takrat državni pravdnik?

(Nov most) čez Voglajno na okrajni cesti iz Celja v Teharje je postavil celjski okrajni zastop za 8500 gld. ter ga v tork izročil prometu. Most je železen s tlakom od betona.

(V Mozirju) prične s 1. avgustom poslovati ekspozitura celjskega okrajnega glavarstva. Prostori za urad in za komisarja so najeti v posojilnici.

Gospodarske stvari.

Grozdni sukač ali kiseljak.

(Dalje.)

Za poškopljenje enega orala vinograda potrebuje se 2 do 3 dni. Mora se pa poudarjati, da se mora rabiti le mrčesni prašek prve vrste, ako hočemo doseči primerni uspeh.

En kilogram praška stane pri »črnem psu« na Dunaju, I. Hoher Markt, 3 gld. 40 kr. Pri kupovanju na veliko in neposredno od dal-macijskih tvrdk stane kilogr. okoli 1 gl. 70 kr., — zanesljive tvrdke so: E. Godnik v Zadru, Inchiostri Vincenzo e Figli, ter Bilic, oba v Šibeniku, in Fratelli Bonacci v Milna-Brazza.

Dufourjevo sredstvo pripravlja koncentrirano tudi tvrdka Vaniczek in Löcker, Dunaj, III/1 Linke Bahnhofgasse 5.

To sredstvo ima izvrsten učinek in se sme zatoraj posebno priporočati! — En liter »črnega strupa« stane 40 novč. in se računi na 10 litrov vode. En hektoliter (100 litrov) stane 35 gld. Tudi »društvo v bran avstrijskega vinarstva« na Dunaju, I., Herrengasse 13, posreduje nakup tega črnega strupa.

Priporočuje se, da si naroče društva večje množine tega sredstva ter ga razdele svojim udom za lastno ceno. Isto postopanje priporoča se za nakup mila in mrčesnega praška iz večjih tovarn. En kilogr. mazljivega mila stane pri prodaji na malo 22 do 24 kr. (Tvrdka Ueblein und Söhne, Dunaj II., Dresdenerstrasse); [pri prodaji na veliko, ceneje].

Z imenovano tekočino poškopri se grozdiče; v to rabijo se navadne peronosporne škropilnice, katerim se navadni prašilec odvzame, ter nadomesti z drugim pripravnim brizgalom (tako, da škropilnica nareja le en sam curek). — Tisk škropilnice mora biti močen, da predere (razdere in raztrga) sukačeve zapredke, ter da tekočina pride gosenicam do živega in jih pokonča.

Posebno močen tisk ima peronosporna škropilnica, katero je ustrojil v novešem času Jožef Wyhan, Dunaj, II. Taborstrasse 76, in katera se zategadelj zelo priporoča; cena 12 gld. z bakreno brento.

Navadne Austrija- in Vermorelove škropilnice so za ta namen manje sposobne in je bil vspeh z njimi manjši.

Zelo prikladen je v novešem času v rabo došli aparat »gosenična škropilka,« ki se da lahko namestiti na vsaki peronosporni škropilnici. Ta priprava je podobna navadnemu pršilcu, ter omogoči, da se vbrizgajo v vsako zapredo brez gubitka materijala le male množine tekočine. Aparat s cevko vred stane 1 gl. 60 kr., ter se dobi pri F. Nechville, Dunaj, Ziegelofengasse V/1.

Ob enem s škropljenjem mora se grozdiče preiskovati glede gosenic, ker vendar vselej ostane nekaj črvičkov, katerih tekočina ni dosegla. Pri nekotiki vaji spozna se takoj, kje se v cvetu zadržava škodljivec, ker je na dotičnem mestu zapredenih več cvetov in so ti dobili navadno že črno-zeleno barvo. Pri močnem nastopanju mrčesa priporoča se dvakrat škropiti, ker je razvijanje gosenic nejezdno.

Nekatere sorte napada škodljivec huje kakor druge; zavetne lege trpe po njem več, nego odprte, vetrovne. Računi se, da se s tekočino usmrti 70 do 80 odstotkov črvov (gosenic).

Tako imenovana Nesslerjeva raztopnina (60 gramov mazljivega mila, 50 gramov pátoka, 60 gramov tobačnega izvlečka in 200 gramov spirita na liter) je draga in težavna glede priprave in rabe. Učinek s tem sredstvom ni bil boljši, kakor s Dufourjevim.

Uspeh s tako imenovano Martinijevo »topino« (1 kgr. ugašenega apna, 1 kgr. rubina t. j. $\frac{1}{2}$ lesnega katrana, $\frac{1}{2}$ natronovega luga), 1 kg. modre galice na 100 litrov vode) ni bil dovoljen.

J. Dufour v Lozani priporoča v novešem času 3 kg. mazljivega mila in 2 litra terpentinovca na 100 litrov vode. Dosedanje skušnje s tem sredstvom so prav dobre. Vendar naj se rabi z opreznostjo in samo za poskušnjo. Najprej se raztopi milo, potem se pri močnem mešanju prida terpentinovec. Poedine snovi smejo se pridati le natančno v navedenih množinah. Tekočina mora se vedno potresati, da ostanejo snovi dobro in enakomerno zmešane. (Konec prih.)